

RÂNDUNICA

FÓIE LITERARĂ-BELETRISTICĂ.

APARE

IN SIBIIU, DE TREI ORI PE LUNA.

PROPRIETAR-EDITOR ȘI REDACTOR

SILVESTRU MOLDOVAN.

SUMARUL:

La Solferino devala	I. C. Panțu.
O, mamă!	Petrea dela Cluș.
„Vorbă slabă“	Brebenel.
Mă tem	Elena din Ardél.
Tipuri caracteristice	Theophrast.
Scrisori	Ilie Demetrescu.
Rămurele:	
Impresii de călătorie	Ilie din Urseni.
Feliurite	* * *

Apare:
în 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:
Pe an 6 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1.70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

LA SOLFERINO DEVALE...

Schiță din excursiune.

I. C. Panțu.

Trăsura mergea repede, ér coconul Mitică se uita în dreapta și în stânga pe cer.

„Are să plouă“, grăi el slobozind fumul din țigaretă.

„Da nene, are să plouă“, adause Radu băiatul, ce ședea alături.

Coconul Mitică clătină din cap, dar dișe visitiului să mâne... „Va veni repede, dar se va duce curând, nu ne întorcem... vreau să ved lalomita infuriată“.

N'a terminat bine vorbele, și o plöie cu stropi mari cădea pe totă împrejurimea. Vizitiul mâna strașnic și Mitică scotea mereu capul de sub covêrtitul trăsurei, se uita pe orison.

„Nu ține mult Radule, are să înceteze, căci pe margini este luminat“.

Trecură de Dâlga mică, un sat de moșneni, și când apucară cătră pădurea din malul gârlei lalomita, ca prin minune, plöia încetă. Norii fugeau în tôte părțile și veselul senin se arêta pe ici pe colea. Stropii de noroi săreau și se adunau în dreptul rötelor. Caii înaintau și pădurea se apropia. O rađă de sóre trimitea vestea, că plöia s'a depărtat, norii treceau și cerul se limpezea.

Pădurea era numai cât colea.

O pădure frumoasă, așa cum ți se pare, după ce te-ai obicinuit cu șesul întins al Bărăganului și cu șeceta posomorită. Iarba improspătată de plöie, zimbea vesel ochiului obosit de privirea veștedului Bărăgan.

Intrără în pădure... Din depărtare se auzea un cântec trăgănat, un cântec jalnic, care te pătrunde în suflet și te face gânditor.

Mitică dișe vizitiului să oprască, să dete jos și se aședă lângă trăsura pe un buștean, căduț de-a curme-dișul lângă drum.

Era o plăcere pentru el să fie în rēcóre, după arșița dișei, în care pornise din satul Dâlga.... Asculta

cântecul și cum auzea vorbele și cum înțeleghea cuvintele, fața lui se luminea de-odată...

La Solferino devale
Mere-un ghinărar călare
Și strigă în gura mare:
„Impérate, impérate
Pune pace, nu te bate,
Că-ți perđi cătenele tôte...“

Jalea doinei îl mișcă, ér cuvintele îl nelinișteau, căci nu-și putea da samă de rostul lor.

Ascultând el intruna, vocea se apropia, se auzeau pașii trosnind prin gătejele și vrêcurile căduțe, și de odată i se arêta în față un om voinic, care venea pe o potecă dinspre lalomita.

Cântecul încetă.

Un om înalt și spătos cu privire scrutătoare se apropia de trăsura.

Era pădurarul George.

Rotund la față, cu un nas bine tăiat, cu nesce ochi verđui, sub nesce sprâncene negre, ca pământul lalomitei după plöie, îmbrăcat cu un suman încheiat la grumazi, în ciöreci și în opinci, cu o pălărie de păslă sură, căci multe ploii trecuseră prin ea, pădurarul George trecu drumul și se apropia de Mitică.

„Bună vremea, domnule“, grăi George scurt, luându-și pălăria din cap.

„Bună să-ți fie inima“, adause Mitică uitându-se cu de-amêruntul la pădurar.

„Sunteți dela curte, boierule, căci ved trăsura și caii... cum... cu ce prilej p'aici?“

„De, iată am venit și noi să scăpăm de căldură, să scăpăm de păclă, și cum bagi de samă a îngrijit Dumneđu ca să ne rēcörim. Cum te ved, ești vesel... cânti p'aici de rêsună pădurea“.

„Ce să facem boerule, iac' așa ne mai trece vremea... Fusesi la gârlă să mai ved ce-i p'acolo și după ce m'a udat plöia, mergeam cătră casă. — Sunt ómeni

rei, cari când vęd că-i timp mai furtunos, trec gârla de-și iau nuele... N'am întâlnit pe nimenea, grăi pădurarul mișcându-și pușca, ce o avea la umăr... „N'o scoți altfel la cale cu zurbagii ăștia de peste gârla... sunt afurisiți rău, cum dau cu socotela, că n'aș fi p'aci, năvălesc la nuele“.

„De, George“, începü Mitică, „te cunosc vecinii și nu prea îndrăsnesc“.

„Ne facem datoria cocöne“, adause pădurarul nețedindu-și mustățile.

„Da, cum o duci p'aci?“ grăi Mitică.

„Cum se întâmplă... și mai bine și mai rău; iac' așa tragem și noi la ruda sărăciei“.

„Tragi bine George, că ești harnic“.

„Ne facem datoria boerule!“

„Cum te vęd nu ești din părțile noastre“.

„Nu, sunt de dincolo. sunt din Ardel. Am venit de vr'o 15 ani și acum sunt d' aici... dela curte“. adause George, punendu-se pe o ciutură de alătura și pipăindu-se la glesnele piciorului.

„Da ce-i, ori ai obosit?“ întrebă Mitică.

„Ce să fie!... Am o blėsnă la picior și din când în când mă supără... e o rămășiță de când cu bătaia, de când cu Pămėntezu“.*)

„Cu ce Pămėntez?“

„Dela 59 de când cu Italia?... ori nu scii?...“

„Așa... sciu“, grăi Mitică curios.

„E d'atuncea boerule, ... eu sunt din Ardel... de dincolo...“ adause George suspinând.

Mitică rămase puțin în așteptare, apoi întrebă:

„Ești de dincolo?... Vęd și înțeleg... Dar de ce ai venit aici? Nu era bine și dincolo în Ardeal?... De ce ai venit în părțile astea?“

George făcu nescie ochi mari, mirându-se de această întrebare. Se uită țintă la coconul Mitică, își in-

*) Piemont.

dreptă fața în sus, apoi ér la el și grăi pe nere-sufflate:

„E ușor, domnule, se mă întreb de ce am venit... dar spun în frica lui Dumnezeu, că e greu să-ți răspund. Am venit iac' așa... nici eu nu sciu de ce... dar una o sciu, că eram grozav de necăjit, când mi-am împărțit ale ordobele, ce le mai aveam, și am apucat drumul încöce. Amărit am fost eu boerule, când m'am depărtat de satul nostru; nevasta și copiii plăngeau, uitându-se îndērpt la turnul bisericeii, și când sciam, că m'am depărtat cu gândul, de a nu mă mai întörce în grabă, mi se sbătea sufletul în pept“.

Coconul Mitică tresări audind vorbele pădurarului. El se ridică fără voie de pe buturuga, pe care ședea, stătü o clipă uitându-se la pădurar, care își stergea fruntea de sudori și se aședă érăși pe buturugă. Ii era necaz de ce l'a întreat de venirea lui în țară, îi era ciudă în inima lui, căci îi se părea că l'a supërat.

„En ascultă George. Eu n'am vrut să-ți fac rău cu întrebarea mea. Eu te-am întreat, ca să ne găsim în vorbă, fiindcă ne-am întâlnit acum întâiași dată... De altmintrelea sciam eu că ești pădurar la boeru, au-șisem că ești de dincolo, dar veți cum e omul curios din fire, până légă vorba, ca să se găsească în trebă...“

„Înțeleg boerule, înțeleg“, începü George puțin aprins, „dar să înțelegi și dumneata, că întrebarea dum-nitale, mi-a adus inaintea sufletului ca într'o oglindă totă viața mea de dincolo... Și mi-e amar la suflet, când mă gândesc la clipele, în care am pornit. N'am venit eu aicea de flori de măr, ci am venit că nu mai aveam ce face dincolo“, termină George și-și puse drepta érăși la glesne, făcend o față acră, căci îl durea piciorul.

Coconul Mitică se simțea jignit în inima sa, cre-șdend, că l'a atins rău cu întrebarea, și începü vorba mai departe, în par'că a le face tôte bune și a aduce vorba într'un ogaș mai potrivit, pentru a-și mulțami cu-riositatea de a afla trecutul acestui om, care i se pă-

RĂMURELE.

Impresii de călătorie

de Ilie din Urseni.

Constanța, Septembrie, 1894.

Constanța era ținta călătoriei noastre. Aici aveam de-a lua parte la congresul studenților, a căror membrii sunt universitarii români din tôte țările.

Imprejurarea acēsta dă acestei instituțiuni o deo-sëbită însemnătate, cu atât mai vërtos, că afară de *Acadēmie* nu există altă instituțiune, care să susție în nēmul românesc în chipul acesta vie conștiință de uni-tatea etnică și culturală.

Convenirea tinerilor români de pretutindenea, schim-barea ideilor, cunoscințele făcute, raporturile intime le-gate între toți etc. aduc folöse neprețuibile, pe care nici cei ce se uită cu ochi rei la acest congres, nu le pot nega.

Mai ales tinerii români din țările subjugate trag folöse indoite, căci prin participarea la congres li se dă ocaziune de-a cerceta și cunöscce țara, în care se des-völtă liber toți factorii vieții romănesci. Tôte cele vë-dute le servesc apoi spre indemn și le insulfă curaj de-a lucra și și nôpte pentru ajungerea idealului, ce-i preocupă.

Curajul cresce, forțele li se întăresc, lupta devine mai intensivă, ér ținta se apropie.

Cele 5 zile petrecute în Constanța au dat acestui oraș o față sërăbătorescă, ér vieții de acolo o deo-sëbită mișcare și farmec, mai ales, că timpul a favorizat in-tręga noastră călătorie în mod neașteptat.

Constanța este un orășel, situat în imediată apro-piere de Mare. E capitala Dobrogei, anexată la Romă-nia după resbelul de independență dela 1788. Locuito-rii sunt în cea mai mare parte Turci și Tatari, nisce ômeni conservatori și patriarhali, cari fug ca dracul de tămăie de rațele civilizațiunei, ce le vin din partea elementului român.

De cât se se civilizeze, mai bine părăsesc cu su-tele Dobrogea, spre a se aședă în Turcia, unde pot continua viața-le patriarhală și primitivă.

Altcum statul le face tot hatărul. Ii primesce în oficii. Le susține scoli, unde se propune limba și reli-giunea lor mohamedană, la care țin cu un fanatism fără margini.

În Constanța posed mai multe case de rugăciune numite „geamii“. Am cercetat două.

Giamia constă din un edificiu de pëtră rotund. În nemijlocita lui apropiere se ridică un turnuleț de tot rotund și îngust, făcut din pëtră cioplită. În interiorul turnului se află nescie trepte, cari duc în tērnațul din jurul turnului, de unde de mai multe ori pe și strigă un Turc, preamărind pe „Allah“ D-șeul lor și dând tot-odată signal pentru începerea serviciului divin.

rea mai deosebit de cum era deprins a vedea un țeran. Privirea lui George avea ceva impunător, și astfel Mitică nu se îndura a se despărți de el cu una cu două, fără a-l cunoște mai de aproape.

„Ascultă George“, începî Mitică. „Să nu crezi că te-am întrebat cu vre-o răutate. din contră mi-a plăcut ochii tăi, și te-am întrebat cu drag, căci așa vrea să cunosc necazurile tale... căci necazuri trebuie să fi avut și n'ai venit tu aici așa în nescire. numai ca să duci că ai venit... Până mai răsuflă caii, gîndeam să mai stăm de vorbă.

George se simți mai acasă. Fața lui se invesele, se apropia de Mitică și se aședă pe acelaș bușten cu el. Iși puse arma alături și se uita încredător la boer, care acum i se părea om la locul lui.

„Eu sunt tocmai de pe lângă Cucerdea“, grăi George închidînd puțin ochii, par'că spre a-și aduce mai bine aminte. „Aveam 18 locuri ale mele habnice, rămase dela taica, Dumneđu s'e-l erte... Căci să veđi, cocone Mitică, după 48 tot iobagiul la noi a rămas stăpîn pe pămîntul, ce l'a lucrat la nemeș, așa fără să mai plătescă ceva cătră împărăție... Așa s'a făcut la noi și domni de pămînt au fost despăgubiți dela împărăție, ăr noi iobagii am intrat în drepturile noastre. Era bine p'atunci și dacă ținea lucrul așa. cum se alcătuisse, n'am fi luat lumea 'n cap. Dar veđi dumneata, Românul tot fără noroc, și ca nou stăpîn de pămînt, nu-i prea venea la socotelă să credă, că așa va rămânea. cum s'a hotărît. A fost mîncat Românul de necazuri“, adause el clătî-nând din cap. „Nu știu ce a fost, ce n'a fost, dar una o știu, că după ce a închis taica ochii, s'a înfașșat nemeșul cu o țidulă, în care se spunea, că taica și-a perdut partea și acum este ărăș a nemeșului, n'ar mai puteți acolo, unde se află. Eu de unde să știu cum au fost lucrurile, că eram s'erac și s'eracul n'are parte, și am rămas iac' așa...“ grăi George, punînd mîna la piciorul care-l durea.

„Cum iac' așa?“ intrerupsse Mitică.

Interiorul templului este spațios, foarte curat și afară de unele inscripții turcesci și de covorele de pe jos, lipsit de ori ce ornament.

Vis à vis de intrare se află în fruntea templului nesce trepte de lemn, cari duc la un fel de amvon, de unde Hodja — preotul — conduce serviciul.

De-asupra tindei se află un cor, care însă nu servește de alta, decât de locuință și de culcuș servitorului, căci în ambele geamii am veđut câte-un așternut și mai multe ghete.

La intrare toți se desculță și lăsându-și încălțăminte la tîndă, intră în geamie, se aședă jos în mod turcesc, apoi din când în când ăr se scólă, fac cu multă evlavie mătânii, gesticulațiuni și alte mișcări neînțelese, de sigur la adresa lui Mahomed.

Conservatismul exagerat al acestui neam împedecă în mare măsură mersul progresului.

Acı zace justificarea amărăciunii față de Muscali. Aceștia au răpit României *Basarabia* cu o estensiune de 8,400 km \square și 136.600 locuitori, dar care erau cei mai bogați și mai inteligenți Români și i-au dat *Dobrogea*, ce-i drept cu 13,210 km \square dar cu 110.000 locuitori în mare parte străini de noi și în o stare atît de primitivă, pe care trebuie s'o veđi, ca să ț-o poți închipui. Afară de aceea pămîntul Dobrogei e în mare parte mocirlos și necultivat.

Umblînd prin Constança îți atrage la primul moment atențiunea un contrast teribil. Acı observi o vilă, un edificiu modern, care ar face onore ori căruı oraș

„Apoi să veđi, boerule, cum s'a întemplat. Taica... a murit în '57, ăr în '58 m'a luat nemptu 'n cătane și m'a dus în Italia. Eu eram însurat când m'a pornit și a trebuit să merg, căci așa era porunca împărătescă, și când îți vine porunca poți tu să tot cânti:

Munte, munte, p'etră s'ecă

Lasă voinicii să trecă...

căci nimenea nu te bagă în samă, ci tôte sunt în zadar și tu trebuie să pleci acolo unde te mână porunca. Am fost la '59, când cu Pămîntezu... ne-am bătut, dar cum e în bătaie, nu-i cum vrea omul... dumneata scii, ai cetit!... Bătaia a fost ea cum a fost, dar după bătaie!... Eu venisem acasă la nevastă, m'am apucat de treba cîmpului și am dus'o binișor până în '66, când cu Prusu, adecă cu Burcușu, cum ăicem noi. Lucrul dracului, cocone Mitică, cu bătaia... am perdut-o. Așa-i în lume dacă nu te astemperi. Nu scii ce se întemplă până treci pragul casei, dar ai noștri până 'n țara Cehului! Acum de, au mai perdut și alții bătaii, n'ar fi lucrul mare. dar...“ continuă George cu durere „d'atunci am rămas calic, așa cum m'am aflat când am pornit aici, d'atuncea ne-a venit tôte năpastile pe cap. Afurita aia de țidulă, de care-ți spuneam, a arătat-o nemeșul și eu mi-am perdut pămîntul“, termină George dând din cap, și-și ridică brațul stîng, din care d'abia mai avea partea dela cot în sus, ca și cum ar fi vrut să-și pună mîna la frunte.

Mitică fu electrisat în tot corpul, când veđu mîna pădurarului.

„Da ce-i George?... Te veđ schilod... te veđ că n'ai o mână... ce-ai făcut-o?

„Am lăsat-o la Solferino, cocone Mitică, ... acolo am lăsat-o ca zalog pentru sărăcia, ce m'aștepta... Eu... mi-am făcut datoria“...

Se apropia sara. Mitică își luă nepotelul, și porni la trăsura.

„Haida George, sue-te și tu, să mergem înainte“.

europen, ăr inediat lângă el o casă orientală, turcescă, jósă, scundă, negrijită și acoperită cu cirepuri — în formă de scoec, — cari la noi se aședă numai pe dungile co-perișului.

Ultima-ți pare cu atît mai urită cu cît prima e mai frumoasă și mai mărêtă. „*Contraria juxta se posita eo magis ellucescunt*“.

Aceste rînduri ne oferă un tablou despre lupta, în care se află primitivismul cu spiritul de progres, reprezentat prin elementul român civilizatoric.

Dintre lucrurile mai remarcabile merită amintire „statua lui Ovidiu“, mort în esil din mânia împăratului său în acest loc. numit în timpurile vechi *Tomis*; „monumentul soldaților Francesi“, muriți pentru patrie în resbelul crimeic din 1853--54; „Hotelul Carol I.“, cu poziția-i romantică, cu întocmirile cele mai moderne și admirabile, dar și cu prețuri piperate. O chilie costă preste 14 lei la di. Apoi „Villa prințului Grigore Brătianu“, președintele de onore al congresului, despre care am auđit, că în marele proces cu Gorceacoff a căștigat la 60 milioane franci.

Acest bărbat în vristă și onorabila-i soție au luat parte cu o esemplară paciință la tôte lucrările tinerimei, în mijlocul căreia de repetite ori s'a fotografiat.

De o deosebită frumșetă este „*Cheiful Mării-negre*“ provēđut dinspre mare cu întăritură de piatră, ăr sus cu bance de șeđut, cu o șosea curată și cu arbori încă tineri, cu chioscuri și cu un salon de cură mai mare, în care s'au ținut ședințele, balurile și concertul.

Pădurarul se urea în capră și o bună bucată de vreme nu dise nici unul din ei nici un cuvânt. Dela o vreme Mitică începù vorba :

„Multe ai mai pățit tu, ... Intr'adevăr multe ... Câți copii ai?“

„Am dela Dumnezeu destui ... Mi-a mai murit, dar tot îmi trăiesc șase“.

„Aiei o duci bine după cât știu“.

„Slavă domnului, nu pot dice că o duc rău, căci aș păcătui ... Dar vezi domnule, sunt cam departe de sat și nu-mi pot ținea p'ei mai mici la școlă, ... și asta-i rău să nu înveți carte, o știu eu din cătanie“.

„Unde-ți sunt copii?“

„Trei sunt împărțiți de-acasă ... o fată, singura mea fată, s'a măritat ... ăr alți trei mai mici îi am la pădure lângă maică-sa ... Aști trei s'au născut în țară, acolo la bordeiu ... sunt sănătoși, dar știu că în singurătate sunt cam sălbatici, cam spărioși ... Când și când se mai întâlnesc și ei cu alți copii, încolo ei între ei și cu vitele mele, ... cu altcineva nu se întâlnesc. Așa a fost să fie și n'am încătrău“.

„Ești incalte bine plătit?“

„De, ... nu pot dice, că-s rău plătit ... Am și ceva vițișore, fac ceva fân, ... în colo vîd de curcile boeresci și mai dau câte-o raită prin pădure ... Ce să fac? ... Când mă gândesc, că nu pot munci într'alt chip“, adause el mișcând din mâna ciungă, „trebuie să mă mulțămesc, cum mă găsec ... mi-am schilodit eu trupul pentru împărăție, dar se vede că așa-i în lume!“ termină pădurarul dând din umeri.

„Da bine George, ai mai fost tu acasă?“ începù Mitică după o mică pauză.

„La noi acasă?“ întrebă George.

„Da, ... la voi în Ardél!“

„N'am mai fost, cocóne Mitică!“

„Mai ai tu ceva avere dincolo, ... ți-a mai rămas ceva?“

Nimic mai admirabil decât a vedea de pe acest cheiu răsăritul sòrelui. Nainte-ți stă un imens nemărginit de apă, care produce un vuet, un murmur misterios. Imprejurimea-ți devine cu atât mai tainică, cu cât te simțeci transportat într'un templu vast, unde un cor nevădut intonează cântări neînțelese. Lumina candelabrelor ceresci devine tot mai puțin intensivă, cu cât semicercul de raze roșii din punctul cel mai extrem al orizontului se mărește.

Acesta e sòrele, care eșind din mare la început numai ne suride și ochiesce, ăr mai târziu apare în tótă sfîntenia și splendórea sa, luminând calea nedefinită a vapórelor ce încruciașază marea.

Cerul albastru și senin, aureola de diferite colori a sòrelui, centrul plin de foc și verdele întunecat al mării, împistritat de stropii albi aruncați de valurile spumegânde, pe care plutesc năi cu pânză întinse, dau un tablou feeric.

Acest tablou te înșală să te încredințezi pe câte-va momente întinsei și caprițiosei mări.

Un turec din apropiere profită de amăgirea noastră și ne primesece în luntrița sa. Abia așezați în barcă și marea începe a se juca cu noi, cum se jócă vîntul cu o frunză ușóră, aruncându-ne din val în val. Ne cuprinde frica ca pe apostolul Petru, căci credeam, că acum, acum ne cufundăm în vîrtejul, ce ne încunjóră.

Toți esclamăm ca cu o gură: „Napo! turcule, că ne prăpădim!“ dar asigurările lui, că e esclus pericolul

„Nimic“, începù George, dar stringend odată din sprincene continuă: „adecă tot am ceva, ... am momentul părintesc din progadia bisericei“.

„Dar némuri“, întrebă Mitică după o pauză mai lungă.

„Am cocóne Mitică, am ... Am frați și veri, cari toți sunt încă la noi în sat. Am și un ficior însurat acolo“.

„Ei, cum o duc?“

„Ca nesce ómeni sêraci într'o țară bogată. N'au pămênt și apoi scii, românul dacă n'are pămênt, n'are nici suflet; îndrugă și ei la firele sârăciei. Mai deunăđi a fost unul de m'a cercetat; spunea că-i lumea necăjită, că nu-s căștiguri, vorba românului:

Nu am pâne, nu am sare

Tóte le-a dus darea mare ...“

„Va să dică nu-i tocmai de laudă nici acum?“

„Mai e vorbă, ... e rău de tot, ... și apoi spun drept, cocóne Mitică, că nu-i cu puțință să știu pricina, că poporul e atât de amărit ... adecă să veđi, ... o pricină tot este, ... dar nu s'a găsit încă lécul. Domnii nostri nu știu ce ne trebuie, și-apoi și dacă ar ști, nu-s sânge din sângele nostru, suntem ca frații vitregi la o mumă. E tocma ca ntr'o grădină cu mai multe soiuri de ierburi și buruieni, unde stăpânul pe unele le udă, le plivesce, le prășesc, ăr pe altele le lasă părăjinite. Nu-i vorbă, nu totdeauna e cum vrea omul, căci am văđut eu și ierburi mai teișe, cari la o vreme tare duc la tăvălélă, au rădăcină mai țapănă, și-s mai sănătóse ca cele plivite. Căci și plivitul mult slăbesce rădăcina și la furtuni și vremuri grele tănjesce ele mai întâiu. E rău, spunea frate-meu, căt nu se póte mai rău; e tocmai ca vorba cîntecului, ca cîntecul Moșului:

Munții nostri aur pórtă,

Noi cerșim din pórtă 'n pórtă ...“

„Vorbă Moșului e vorbă adencă ...“, începù Mitică și rêmase pe gânduri, ăr mai apoi ca să-l îmbuneze continuă:

„Așa's lucrurile în lume, ... așa e chiar firea lucrurilor“.

pe cât timp e el în mijlocul nostru, ne-a înseninat dispoziția.

Aurică intonează :

„Barea pe valuri saltă ușor

Inima-mi bate plimă de dor ...“

ăr altu-i răspunde cu poesia poporală :

„Duce-m'aș și m'aș tot duce

„Dor să nu mă mai apuce ...“

Astfel ne-am primblat pe întinsul mării, dar în curend ne-a eșit tot dorul din piept și a început a ne bate inima, nu de dor ci de frică, căci am observat, cum în óre-care depărtare își scoteau delfinii din apă trupul monstruos.

Ese unul, es doi etc. Frica cresce, mai ales că ne-a venit în minte tótă zoologia mării, cu toți jivini mari și mici.

Perđend increderea în turec prindem înșine lopețile și mână băiete spre țerm.

Ajunși la liman am respirat mai ușor asigurându-ne reciproc, că nu va mai fi mâne, când ne vom primbla cu luntrița pe mare.

De să ridica vr'un delfin cu noi în spate ne aflăm perirea în mijlocul valurilor ori în pântecel v'ruului pesce, care sigur n'ar fi fost așa marinimos ca și chitul lui Iona să ne depuie la mal, fie și a treia ăi.

„De, cocóne, așa este cum spui dumneata... și este așa, fiind că deocamdată nu póte fi altfel... Dar giaba ăci dumneata... firea lucrurilor nu este tot așa căci uite chiar vėzduchul de pildă, sugere el zămurile de pe pământ și de pe ape, înghite tot, dar dela o vreme se satură, și ca să se liniștească, vine vėzduhul dela sine și norii, ce i-a adunat de pe pământ și de pe ape, între fulgere și trăsnete îi slobode éráși pe pământ și ér dá ródă pământului și viață isvórelor. Atunci cerul se limpedesce și vėzduhul e împăcat cu sine. E o premenelă pe imprumutate... Așa ar trebui să fie și cu noi... Dacă domnii ne store sudorile, dacă ne frământă ósele, ar trebui să se gândescă, că dela noi au luat, ce au, și să ne dea și noué din ce-i al nostru. Ei însé nu fac astfel și de aceea nu sunt liniștiți în sufletul lor. Așa ar trebui boerule să fie și la noi, ... și dacă nu-i așa... va veni el timpul, când tot între fulgere și între trăsnete, norii áia de aur, vor cădea tot pe pământul, din care s'au plămădit. Numai atunci va fi bine... numai atunci va fi cerul limpede“, termină George stringend din dinți.

Trăsura mergea repede și cum era drumul cam strimt, ramurile plesneau în róte. O livadie netedă se înfățișă înaintea ochilor. Se vedeau nesce clăi de fěn, se vedeau nesce vitișóre și bordeiul lui George, acoperit cu stuf.

„Acolo șed eu“, grăi George arătând cu capul.

„Imi închipuiam eu, ... căci ce altceva putea fi la marginea pădurii, decât gospodăria pădurarului.

Nesce căni veneau cătră trăsura și látrau a vrajbă. George sări din capră, căci nu mai era departe, ér vizitiul mâna mai incet.

„Te mai întorci vr'odată în Ardél?“ grăi Mitică într'un târziu și dișe vizitiului să opréscă.

George se miră de întrebare, rămase puțin pe gânduri, apoi uitându-se drept în fața boerului, vorbi rar și apăsát:

„Cocóne Mitică, în curénd nu m'oi întorce, căci nu pot, dar să mă ție Dumneđeu, atáta doresc, numai până oi duce odată pe cei trei prunci, cari mi s'au născut aci pe Ialomița, să-i duc acasă la noi, să le arét morméntul părintesc și apoi suindu-mé pe movila

morméntului să le arát moșia din față, care a fost udată din veci de sudórea strămoșilor mei și să le dic: vedeți dragii mei acolo câmpul acela frumos?... E pământul vostru și ródă care o vedeți atât de mândră pe el să sciti, c'a éșit din grásimea sudorilor strămoșilor voștri și din sângele lor“, gátă George vorba și cu cămașa dela mâna ciungă se șterse pe frunte.

Mitică rămase o clipă în tăcere. Lui i se mișcau ochii și muschii din față, ca și lui George.

„Ei și-apoi ce-or face băieții tēi, dacă-or vedea moșia?“ întrebă Mitică aspru.

„Asta... e tréba lor!“ grăi George scurt, „eu sunt acuma schilav și atunci voiu fi moșnég“.

*

Erau cu toții lângă bordeiu. Vitele își luară gura de pe iarbă, impar'că să se uite la George... Căni se schilălăiau în semn de prietinie, ér băiații pădurarului se apropiară de trăsura.

„A născut maica...“ grăi unul dintre băieți, ér George se posomori. Lăsă pe Mitică în trăsura și intră în bordeiu. Nu stătú mult acolo; eși afară, senin la față și se apropiă de trăsura.

„Mi-a mai dat Dumneđeu doi gemeni, ... améndoi băieți“.

Mitică rămase uimit, vėđend bucuria lui George. Intr'un târziu desmetecindu-sé din invălmășala impresiilor, sări jos din trăsura, îi strinse cu foc mâna pădurarului și dișe: „Dumneđeu să ție!“

„Să te aude Dumneđeu“, adause George, își luă diuă bună, se aruncă pe calul séu, ce era în apropiere și spunénd că merge în sat la baba Rada, își împințení murgul și se făcu nevėđut.

Mitică rămase singur; cinsti cu parale pe băieții pădurarului, își aprinse țigara ce i se stinsese și spuse vizitiul să máne cătră sat. Ialomița se umpluse din mal în mal... Valurile ei furióse urlau a pustiu și aruncau buturugi mari la margine. Mitică căđut pe gânduri într'un colț al trásurei stringea lângă sine pe nepotu-séu Radu, par'că l'ar fi iubit mai mult. În mintea lui se învėrteau gândurile val vėrtej, ér el ședea obosit și abătut, ca dup'o muncă grea și în duruitul trásurei și în vijitiul apei, audea par'că cineva îi sisia în urech doina: „La Solferino devale“...

O, MAMĂ!...

Deceptiuni.

Să nu te am, o mamă, cu ochi atât de blândi,
Cum stau și mă așteptă corbi negri și flămândi,
De mult acésta carne aș fi împărțit' o lor!

... O mamă, mamă dulce, tu nu mă lași să mor!...

De ce?... Să joc ca actor, să fiu aplaudat

În lumea comedie, în stalul deșuchiat?...

Damblagi să micéscă din ochi și 'n pãlmi să bată,

Să-mi sciu viața ntrégă de mila lor legată.

Și când grozava-mi sörte în versuri le-o desleg

Să riză 'n pumni!... O, mamă, eu nu te înțeleg!

Cu-atáta umilire nici cerul nu încercă!!

Din ochii tēi, speranța ce 'n suflet imi debarcă,

Dacă de mic, iubită, nu te-aș avea o, mamă,

Aș coperi-o 'n vėlul uitării ce mă chiamă!

Și-acum, când pe-a ta frunte atátia nori s'adună,

Sau tu, sau tótă lumea, sau mintea mea-i nebună;

Căci nu 'nțeleg, durerea ce sufletul imi cerne

S'o simți și tu ca mine în grijile-ți eterne.

Că mai născut, atáta îți iert, ca să te plângi

Când rătăcit mă aști prin lumea de nătângi.

Dar că pe drumul vieții tu vrei să mă îndrepti,

Și razăm în necazuri la mine tu aștepti,

O, nu pricep!... Când nu poți, o lacrimă ce 'nsémnă?

Ei, veți iubită mamă, la mörte ce me 'ndémnă.

Te vėd pe strade pline de lume rėsfățată

Cu mâna-ți tremurândă, cu haina acățată

În brâu, cerșind... Destul... O, mama las' să mor.

Să am de pernă lutul și nóptea de covor!

Un glonț prin creeru-mi buigaș, tu poți erta să trecă,

Să scie barem lumea, de ce te plângi, sėracă!!

Petrea dela Cluș.

„VORBĂ SLABĂ“

Din „Țara-Oltului“.

(Urmare.)

Multe comune din „Țara Oltului“ sunt renumite ca reședințe de căpitani ces. reg. în pensiuine. Dintre aceste una a ajuns de vorbă slabă cu luna.

Să retrase adecă un viteș căpitan la ale sale se-și odiehnescă bētrānețele, și ea de bună venire, a conchemat într'o sară rudele și vecinii „nemeși“ la un păhar de beutură și la mai multă voie bună. După petrecere, bine dispuși și mai bine „inspirati“ nemeșii plēcă spre casă, admirând luna cât e de frumoșă. Unul din nemeși se apropie de o fântānă de lângă cale, și ce vede se minuneză și strigă celorlalti: „Veniti mei, de vedeți că a cădūt luna în fântānă“. Și toți spāimāntați se apropie, și în adevēr zāresc luna în fundul fāntānii. Dar tocmai atunci un petec de nor rātăcit trece pe sub luna de pe cer, ér cea din fāntānă dispore, spre grōza privitorilor, cari strigau: „Mē se duce luna la fund și se nēcă, vai de noi, ce întunerec s'a făcut, uite nu e pe cer. Iute un cărlig se o prindem s'o scōtem, că-i primejdie.

Cărligul cel de foc îndatā a fost adus, ér ei il slobod în apă ca se pāndescă până luna se va arātā odatā de-asupra se o prindā. Le sbocoteau inimile cu putere, și nici nu puteau rēsuffa de fricā. Dar de-odatā luna se arātā la suprafātā apei. „Pe ea băieți, brodiți bine din cărlig“, strigă cel ce o a fost zărit. „Acum se nu ne scape“. Și brodind din cărlig, acesta cu ciocul lui de fer, s'a acātat de un petriou mai eșit din pārețele fāntānii. Ér „nemeșii“ simțind, că au acātat „luna“ trag pe comanda: „A rup!! și smucind tare, cărligul se rupe, ér ei au cădūt cu toți pe spate, cât au fost de lungi, și spre bucuria lor zāresc luna pe ceriu. „Acolo-ți e locul, nu în fāntānā nōstrā se ne bei apa, ori se ne-o spurci cu stārvul tēu, se mai adunām popii la „feștanie“ — dīse cel ce o zārise mai întâiu.

Și noroc cu ei căci altcum ađi n'ar mai avea pe cine cānta poeți. Sē va fi întēplat și în alte locuri așa posnā cu luna, dar tōtā „Țara Oltului“ scie și susține că luna a cădūt în fāntānā în comuna Pojorta, și că pojorțenii au mātuit-o.

*

Aprōpe de Pojorta se aflā o comunā numai de vre-o 40—50 familii, aședatā sub un rozor la un loc cât se pōte de puțin ales, încāt poporul crede și susține hotārit, că numai din întēplare se aflā acolo unde e. Sē și spune despre ea urmātōrea vorbā slabā: Cānd a împārtit Dumneđu satele din „Țara Oltului“ le-a încārcat pe tōte în carul Lui, în hēl mare și a plecat cu ele se le așede pe fie-care la locul sēu. După ce a aședat comuna Hurez, a plecat spre Olt, dar la rozorul pomenit, fiind prea suis, satul Luța a cădūt din șeriglā și acolo a rēmas. Dumneđu ajungēnd la locul unde ađi e Becleanul s'a oprit și a poruncit se dea jos pe Luța, dar s'a constatat absența și a pus pe Becleanul în locul hotārit pentru ea. Luțenii au protestat dar prea târđiu, căci s'a fost făcut catastrul, și așa a trebuit se rēmānā sub rozor, ér ómenii susțin vorba slabā, că pe Luța o a perdut Dumneđu din șeriglā, când a împārtit satele.

*

Mai sus spre munte dela satul perdut din șeriglā, se aflā dōuē comune situate așa de aprōpe una lângā

alta, încāt numai riul ce curge din munte le desparte. De aceste se mai aflā și în alte părți prin „Țara Oltului“, dar de regulā au tot un nume și numai atributul „mare“ sau „mic“ le deschilinesce, d. e. Berivoiu mare și mic etc. Aceste dōuē comune au însē nume deosebite: Sāsciorii și Savāstrenii. Apropierea prea bātātōrea la ochi a acestor dōuē sate a scornit urmātōrea vorbā slabā: „Un cocostirc a plecat din munte pe riu la vale pescuind, ca la urmă se mērgā în Olt se bee apă. Dar în calea lui s'a întepenit între Sāvestreni și Sāsciori, încāt n'a mai putut da nici înainte nici înapoi. Sē dīce, că nisce dejenari, cari mergeau la nuntā în Sāvestreni l'au gāsīt așa întepenit, cu oul de jumētate eșit, încāt se vedea prin pene. Ér ei l'au scos din strimtōre și podobindu-l cu spice de grāu, l'au făcut present nunului. De aici a rēmas obiceiul de a ploconi pe nunul la ospetele din „Țara Oltului“ cu

vēnatul de găinā ciupelitā
cu spice împodobitā,
pe sama nunului gātītā,
cu oul de jumētate-afarā
s'o mānce sātōtos desarā,
și când de sātul n'o mai putea
se mērgā la Olt se bea“.

*

Era aprōpe se uit o comunā din apropiere, care a fost ajuns în o strimtōre mai mare ca cocostircul. Anume, fiind biserica vechie, pe turnul ei, din cauza ploilor a fost crescut érbā ca în luncā, ér érba din an în an se îndesa și se întindea, încāt turnul lor a ajuns de proverb și ómenii de ris. Ce se facā se curețe érba de acolo? Cine se fie acela, care se se suie s'o coseșcă: Apoi chiar dacā s'ar sui, cum se stea pe coperișul pieđiș, până va cosi-o?

Pe când se consultau sosesce Păcalā, care pentru o platā bună le spune, că în o Duminecă se suie taurul satului se mānce iarba, ér după-ce taurul va fi māncat tot, se-l dea jos, și se suie pe verul satului se rime rădācinile, că numai așa vor scāpa de bajocurā.

Ómenii ca māne, fiind Duminecă, au adus taurul și verul, și legānd pe acela de cōrne cu funii date peste coperișul turnului au tras cu toții se-l ridice sus, dar fiind taurul greu, au surpat turnul și turnul a cădūt pe ver, taurul pe turn, ér ómenii pācāliți, au trebuit până bine de curēnd, se ținā clopotul și tōca în o salcie dinaintea bisericeii, și — vorba slabā-i gata.

*

„Țara Oltului“ are suprafātā pāmēntului șes ca pe masā. O singurā comunā e situatā pe o cōstā pieđișā, ér poporul i-a și pus vorbā slabā după cap, că adecă, ómenii din comuna Toderița, țin carele în șură legate cu lanțul. Cā s'au întēplat odatā bātāie mare în sat. Fiind adecă într'o nōpte furtunā, vijelie mare, vēntul a deschis porțile curților și ale șurilor, ér carele celor din sus de uliță au intrat în curțile celor de pe rīndul din jos de uliță și acestea se țineau de ele. A venit solgābirāul de a împārtit carele și a dat ordin, ca se nu se mai întēple turburāri de popor.

(Va urma.)

Brebenei.

MĂ TEM.

Atât de dulce era focul,
Ce 'n ochii tăi a strălucit,
Și sufletu-mi pustiu și rece
La raza lor s'a încăldit.

Dar dragă, de când ești departe
Viața mea-i un vecinic plâns,
Căci mult mă tem că rața dulce
Din ochiul tău se va fi stins.

Elena din Ardeal.

TIPURI CARACTERISTICE.

Neghiobul.

De Theophrast.

Neghiobia e o purtare, prin care cineva incomodă pe alții.

Omul neghiob venind să te vadă, când ești mai ocupat, începe a-ți povesti din fir în păr despre afacerile sale; el se invită la cină la amanta sa, tocmai în sara, când ea suferă de un atac violent de friguri. Să duce la unul, care nu de mult a suferit pagubă prin aceea, că a stat bun pentru un altul, să-l roge, ca acum să garanteze și pentru el. Când e chemat unde-va ca mărturie, apare tocmai după ce s'a publicat deja sentința. Chiamat la un ospet, el e în stare să defaime pe femei, și pe ómeni, cari tocmai sau întors dintr'o lungă călătorie, e în stare să-i invite la preumblare. E capabil să aducă unuia, care a încheiat deja un act de vânzare, un alt cumpărător, care ofere un

preț mai bun. Când o cestiune a fost ventilată din toate punctele de vedere și e înțelesă de toți, atunci neghiobul se ridică și începe încă odată dela cap. Serviciile sale și le ofere totdeauna acolo, unde n'au lipsă de ele și totuș nu le dă mâna să i le refuze. Când un client al său aduce o jertfă vre-unui deu și are mai multe cheltueli, atunci el se duce să-și încasseze chiria dela el. Fiind din întâmplare de față la pedepsirea unui sclav, atunci el află momentul potrivit să spună, că odată a fost pedepsit și un sclav al său așa aspru și că după aceea el s'a spânzurat. Asistând la o împăciuire, el ațită partidele de nou una contra celeilalte, tocmai când erau să se impace. Când îi vine pofta să jöce, el se prinde de cel care îi este mai în apropiere, deși acela e încă tröz de tot.

Camil B...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCRISORI

I.

Asară m'am gândit la tine
Și-am sughit de-atunci mereu;
Nu sciu de mă vorbeai de bine
Sau dacă mă grăiai de rău.

Am fost apoi incredintat
Că tu vorbeai tot rău de mine:
Fiind că limba mi-am mușcat,
Pe când vorbeam de tine bine.

II.

Visai un urs cum sémén n'are
Și-am întrebat ce-o fi 'nsemnând;
Mi-au spus c'o să câștig curând
La loterie sumă mare.

N'am câștigat la loterie,
Căci n'am la bani noroc de loc;
Dar am avut un alt noroc;
Ți-am câștigat inima, ție.

București, 13 Nov. 1894.

Ilie Demetrescu.

FELIURITE.

Una și alta.

Ingrijirea dinților. Un medic din Freiburg cu numele Röse a vizitat dinții la câteva mii de băieți din principatul Schwarzburg-Sondershausen, și a constatat, că abia de ce percente a băieților au dinți sănătoși. Röse atribue rezultatul acesta nefavorabil la diferite împrejurări, dar în locul prim curățirii defectuoase a dinților. El crede, că părinții mai bine ar face, să dea băieților în loc de zaharicale perie și prav de curățit dinții.

* * *

Invirtire. X. șade pe scaun cu ochii pierduți în azurul cerului.

- Ce faci?
- Mă 'nvirtesc.
- Cum te 'nvirtesci?
- Odată cu pământul.

* * *

Cum se face plöie în China. În un număr de astă vară al föiei oficiale din Peking, împăratul Chinei a publicat următorul ordin: „Dela începutul verii a plouat puțin în capitală și jur și pământul numai așa să pöte

lucra, dacă va veni o ploie binefăcătoare. Astfel datorința fie-căruia este a se ruga pentru ploie. Din cauza acésta noi vom merge în persoană în Ta-Cao-Tien, să aducem jertfă ceriului. În Sih-Ying-Kung trimetem pe principele de a treia clasă Ciai-Lien, în Cao-Hsien-Miao pe prințul de a treia clasă Ciai-Fu, în Ning-Ho-Miao pe prințul de a patra clasă Yi-Mo, ca în locurile amintite să se roge pentru ploie. Și credem, că după astfel de pregătiri binecuvântarea ceriului nu va întârzi.

* * *

Neîncredere. Pe domnișóra Mariți o cercetază o prietină cu două zile înainte de cununia ei.

— Unde călătorești după cununie — o întrebă prietina.

— La moșia tatălui meu, din apropiere.

— Cum — dice prietina — eu credeam că veți călători cel puțin la Italia.

— Ce gândesci — îi răspunde domnișóra Mariți naiv — să călătorească așa departe cu un tinăr, pe care abia îl cunosc.

Anecdote.

Țiganul la duhovnic.

Dumnezeu când făcù omul, i-a făcut și gura 'ndată. Ca cu ea să povestescă, nu să mi-o țină căscată.

De-atunci omenimea totă s'a pus de tot povestesc lucruri bune și frumoase, de să duce 'n lume veste.

Așa tata, Dómne ține-l, că densus mi-a povestit, Cum un popă fù odată de un țigan păcălit.

Un țigan, anume-odată, a venit la popa 'n casă. Nu dóră ca să cerșescă, ci ca să se spovedescă;

Preotul ia patrahirul, la țigan pe cap îl pune.

Cu molitfelnicu 'n mână îi cetesce-o rugăciune, Apoi mi-l ia la 'ntrebare și-l 'ntrebă ne'ncetat:

„Spune-mi acuma țigane, n'ai făcut vre-un păcat?

Dacă vrea-i să ai iertare, să-mi spui toate fétul meu;

N'ai cârtit cumva vr'odată în contra lui Dumnezeu?

„Ba bin' că nu taică părinte, după câte am pățit;

Dumnezeu mi-a luat nevasta, — măgaru-mi s'a prăpădit,

Cum să mai grăesci de bine, de așa un Dumnezeu,

El te 'ndemnă cu purtarea-i, ca să îl vorbesci de réu.

„Taci țigane și mai rabdă, că sfânta scriptură spune:

Dumnezeu pe cin' iubesc, îl și cêrtă 'n astă lume“.

„Dómne! Dise-atunci țiganul, iubescă-te și pe tine

Părintele prea sfînțite, cum m'a iubit și pe mine“.

Ploiesci, Novembre, 1894.

I. Cădea.

Cestiune deschisă.

Răspuns dlui „Sorin“.

Din gura ei, — se înțelege —

Veți auzi a vóstră lege.

Elena din Ardél.

* * *

Pare că vèd pe „Sorin“ pus pe gânduri, nesciind ce să facă, cum să scape din încercătura în care a ajuns.

Cu inimă curată m'am apucat a-i răspunde, cu scopul de a-l mângâia, și a-i spune părerea mea.

Mai întâiu declar, că alegerea în cazul acesta, în prima linie o privesce pe gingașa adorată. Ei bine, dacă „ea“ te iubesc cu atâta fragezime, dacă ești sigur de iubirea ei, atunci dle „Sorin“ nu mai sta mult

pe gânduri, de órece chiar „ea“ te-a ales și preferit amicului dtale; și așa fără ca dta să rupi legătura de amicitie, ești scăpat din încercătură. Amicul d-tale vèdend cum stă lucrul, ca un om de onóre trebuie să se retragă, fără a te privi cât de puțin de „infidel“. Căci óre, dacă intemplarea te-a adus în apropierea „ei“, ér „ea“ te-a preferit amicului dtale; prin acésta ai vătêmat legătura de amicitie?

Eu cred, că nu. Cel mult ar putea-o acusa pe „ea“ de „neconstantă“.

Dacă însă scii, că amicul dtale are dreptul de an-taietate, ér înaintea „ei“ sunteți într'o formă favoriți, atunci, da! Atunci retrage-te, căci dacă ai mai insista, a-i deveni rival amicului, ceea ce ar avea ca urmare rumperea amicitiei.

Calcă-ți pe inima suferindă, și cugetă-te că recăștigul îți este cel puțin așa de mare, ca pierderea. Ai perdut un ideal, ai perdut un ánger iubitor, o ființă iubită, dar ai câștigat un amic, și ai câștigat „animae dimidium tuae“ (Horat), ai câștigat un lucru mai de preț, pe care nu în toate zilele îl poți câștiga.

E drept, că nici iubire (amor) sinceră nu afli cu una cu două, dar totuși e cu mult mai ușor a afla un suflet nevinovat, sincer, iubitor de femeie, de cât un bărbat desinteresat, și asemenea ție-ți întru toate.

Mângâiete deci, nu despera; căci femeii iubitoare, cu ochi albastrii, cu buze purpurii bune de sărutat și tot odată sincere, de și puține — durere — dar totuș cu mult mai multe sunt în lume, decât amici sinceri, desinteresați.

Urmând sfatului meu cred, că vei putea rămânea și cu amicul și cu iubita, sau cu amicul, ér iubită îți vei putea afla alta.

Budapesta, 25 Novembre 1894.

„Sincer“.

Deslegarea gâciturii din Nr. 22 al fôiei noastre este următorea:

„Nu vè opriti nici un minut

În lupta grea ce o purtați;

Poporul, pentru car' luptați

E mândru, când privind spre voi

Vè vede mari, ne 'nfrânți eroi,

Cu dor de jertfă ne'ntrecut“.

T. Sîmion.

Corect au deslegat-o următorele dómne, domnișóre și domni: Aurelia Filip (Badon), Hortensia Penciu (Zernești), Victoria Roșca (Alba-Iulia), Victoria Aron (Galați), Vasile Tărian (Sacul), Lucreția Magda (Feneș), Cornelia Stoica (Seliște), Nicolau Onciul (Toracul-Mare), Lucreția Murășan (Tresnea), Acseente Lucian Bolcaș, Olimpia și Augusta Vlăduțiu, Emil Cigarean (Turda), Letiția Popovici, Stefan Fărcaș (Sibiiu), Iosefina Marciaș (Alba-Iulia), Nicolae Popoviciu (B. Comloș), Cornelia și Lucreția Gotheas (Baru-Mare), G. Petroviciu (Seghedin), Nic. Onciul (Uzdin), Toma Popoviciu (Șugag), Ioan Perian (Criscior).

Premiul la sorțare l'a câștigat dómna Lucreția Magdu din Feneș.

Corespondența.

I. S. în B-*pesta*. Din schițele trimise vom publica unele.

P. R. în S-*u*. Poesiile sunt slabe; scrieți mai bine în prosă.

Red.